

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ СХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РЕКОМЕНДАЦІЇ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ СХІДНОГО МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

30.10.2025

м. Харків

№ 70/44-рк/к

**КОМУНАЛЬНОМУ ПІДПРИЄМСТВУ
«СОЛОНІЦІВСЬКЕ ЖИТЛОВО-
ЕКСПЛУАТАЦІЙНЕ ГОСПОДАРСТВО»
СОЛОНІЦІВСЬОЇ СЕЛИЩНОЇ РАДИ**
(інформація, доступ до якої обмежений)

Про припинення дій, які містять ознаки
порушення законодавства про захист
економічної конкуренції

Адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України за результатами проведеного дослідження щодо дотримання суб'єктами господарювання законодавства про захист економічної конкуренції на ринках послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРЕДМЕТ РЕКОМЕНДАЦІЙ

- (1) Дії комунального підприємства «Солоницівське житлово-експлуатаційне господарство» Солоницівської селищної ради, які полягають в укладенні зі споживачами договорів про надання послуги з централізованого водопостачання, редакція яких не відповідає умовам Типового договору з власником (користувачем) будівлі (приміщення у будівлі) про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» (зі змінами), містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку послуги з централізованого водопостачання.

2. СУБ'ЄКТ ГОСПОДАРЮВАННЯ

- (2) Комунальне підприємство «Солоницівське житлово-експлуатаційне господарство» Солоницівської селищної ради (далі — КП «Солоницівське ЖЕГ», Підприємство) є юридичною особою. Ідентифікаційний код юридичної особи *(інформація, доступ до якої обмежений)*. Місцезнаходження: *(інформація, доступ до якої обмежений)*.

- (3) Відповідно до відомостей, що містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань, КП «Солоницівське ЖЕГ» одним із видів діяльності за кодами КВЕД: є *(інформація, доступ до якої обмежений)*.
- (4) Відповідно до статуту КП «Солоницівське ЖЕГ» засновником Підприємства є Солоницівська селищна територіальна громада, в особі Солоницівської селищної ради. Підприємство є суб'єктом господарювання, утвореним у формі комунального унітарного підприємства. Майно Підприємства належить до комунальної власності Солоницівської територіальної громади в особі Солоницівської селищної ради і закріплюється за Підприємством на праві господарського віддання. Підприємство є юридичною особою з моменту державної реєстрації, має відокремлене майно, самостійний баланс, рахунки в банківських установах в т.ч. в іноземній валюті, круглу печатку і штампи, фірмові бланки, найменування і товарний знак. Підприємство має право від свого імені укладати договори, набувати майнові та немайнові права, нести обов'язки, пов'язані з його діяльністю, бути позивачем і відповідачем у судах всіх інстанцій. Основною метою Підприємства є, зокрема, укладання договорів на споживання водопостачання та водовідведення з виробниками та споживачами таких послуг.
- (5) Отже, у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» КП «Солоницівське ЖЕГ» є суб'єктом господарювання.

3. ВИЗНАЧЕННЯ МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

- (6) Відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605 (далі – Методика), з урахуванням пункту 2.2 Методики встановлено наступне.

3.1. Об'єкт аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища

- (7) Відповідно до пункту 3.1 Методики об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

3.1.1. Суб'єкт господарювання

- (8) Об'єктом аналізу є КП «Солоницівське ЖЕГ» - суб'єкт господарювання, який надає послуги з централізованого водопостачання.

3.1.2. Конкретний товар (продукція, товари, послуги), який випускається, постачається, придбавається (використовується, споживається) цим суб'єктом господарювання

- (9) Об'єктом аналізу є послуги з централізованого водопостачання.

3.2 Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище

3.2.1 Перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання

- (10) Відповідно до пункту 4.1. Методики, перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарних груп, які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).
- (11) Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації

та цін.

3.2.1.1 Споживчі характеристики

- (12) Відповідно до пункту 4.2.1 Методики споживчі характеристики товару визначаються за функціональним призначенням, фізичними, технічними та експлуатаційними характеристиками, ступенем новизни товару.
- (13) Згідно з пунктом 5 частини першої статті 1 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» житлово - комунальні послуги – це результат господарської діяльності, спрямованої на забезпечення умов проживання та/або перебування осіб у житлових і нежитлових приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил, що здійснюється на підставі відповідних договорів про надання житлово-комунальних послуг.
- (14) Законом України «Про житлово-комунальні послуги» послуги з централізованого водопостачання віднесені до комунальних послуг.
- (15) Відповідно до частини першої статті 1 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання» (до 07.08.2023 – Закон України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення») централізоване питне водопостачання - господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, розподільних водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва та транспортування питної води.
- (16) Основною споживчою властивістю послуг з централізованого водопостачання є їх надання суб'єктами господарювання, які мають діючі водопровідно-каналізаційні мережі, що їм належать або ними використовуються (експлуатуються).

3.2.1.2. Умови споживання

- (17) Послуги з централізованого водопостачання у відповідності до норм діючого законодавства України надаються споживачеві згідно з умовами договору, що укладається відповідно до типових договорів про надання послуг згідно зі статтею 12 Закону України «Про житлово-комунальні послуги».
- (18) Таким чином, однією з головних умов споживання послуг з централізованого водопостачання є укладання договорів між виконавцем та споживачем послуг.

3.2.1.3. Умови реалізації

- (19) Згідно з пунктом 28 частини першої статті 7 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» господарська діяльність з надання послуг з централізованого водопостачання підлягає ліцензуванню.
- (20) КП «Солоницівське ЖЕГ» діє на підставі ліцензії на право провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання, крім централізованого водопостачання за нерегульованим тарифом, виданої Розпорядженням Харківської обласної державної адміністрації від 27.11.2017 № 648.
- (21) Послуги з централізованого водопостачання надаються із застосуванням певних інженерних мереж та згідно зі статтею 5 Закону України «Про природні монополії» віднесена до сфери діяльності суб'єктів природної монополії.
- (22) КП «Солоницівське ЖЕГ», здійснюючи діяльність з централізованого водопостачання, є суб'єктом природної монополії та відповідно внесено до Зведеного переліку природних монополій, розміщеному на офіційному сайті Антимонопольного комітету України www.amcu.gov.ua.
- (23) Відповідно до частини 2 статті 12 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» договори про надання комунальних послуг можуть затверджуватися окремо для різних моделей організації договірних відносин (індивідуальний договір, індивідуальний договір з

обслуговуванням внутрішньобудинкових систем, колективний договір) та для різних категорій споживачів (індивідуальний споживач (співвласник багатоквартирного будинку, власник будівлі, у тому числі власник індивідуального садибного житлового будинку), колективний споживач).

- (24) Виконавець послуг з централізованого водопостачання зобов'язаний готувати, укладати та переукладати із споживачами договори відповідно до обраної моделі договірних відносин.

3.2.1.4. Ціна

- (25) Частиною першою статті 10 Закону України «Про житлово – комунальні послуги» передбачено, що ціни (тарифи) на житлово-комунальні послуги встановлюються за домовленістю сторін, крім випадків, коли відповідно до закону ціни (тарифи) є регульованими. У такому разі ціни (тарифи) встановлюються уповноваженими законом державними органами або органами місцевого самоврядування відповідно до закону.
- (26) Відповідно до інформації, наданої КП «Солоницівське ЖЕГ» листом від 12.12.2024 № 326 (вх. від 12.12.2024 № 70-01/3288) КП «Солоницівське ЖЕГ» є правонаступником КП «Полівське» Полівської селищної ради (рішення Солоницівської селищної ради Харківського району Харківської області від 15.12.2020 №23), КП «Пересічанський благоустрій» (рішення Солоницівської селищної ради Харківського району Харківської області від 15.12.2020 №21), КП «Протопопівка 2015» Протопопівської селищної ради (рішення Солоницівської селищної ради Харківського району Харківської області від 15.12.2020 №24), КП «Вільшанське ЖКГ» (рішення Солоницівської селищної ради Харківського району Харківської області від 15.12.2020 №25).
- (27) Відповідно до інформації, наданої КП «Солоницівське ЖЕГ» листами від 12.12.2024 № 326 (вх. від 12.12.2024 № 70-01/3288) та від 03.06.2025 №230 (вх. від 03.06.2025 №70-01/2121), рішенням Солоницівської селищної ради Харківського району Харківської області від 22.04.2021 № 12 «Про затвердження тарифів КП «Солоницівське ЖЕГ» тарифи на житло-комунальні послуги для мешканців Солоницівської територіальної громади залишено на рівні раніше затверджених Вільшанською селищною радою (рішення від 21.09.2018), Пересічанською селищною радою (рішення від 23.06.2017 та від 03.10.2019), Полівською селищною радою (рішення від 24.12.2019), Протопопівською селищною радою (рішення від 10.04.2020) на послуги централізованого водопостачання, а саме:

с. Сіряки:

- для потреб населення – 13,78 грн. за 1 м³ з ПДВ;
- для поливу земельних ділянок – 20,45 грн. 1 м³ з ПДВ;
- для сторонніх організацій – 20,45 грн. 1 м³ з ПДВ.

смт Солоницівка:

- для потреб населення – 5,00 грн. за 1 м³ з ПДВ;
- для поливу земельних ділянок – 20,00 грн. 1 м³ з ПДВ;
- для бюджетних організацій – 8,00 грн. 1 м³ з ПДВ;
- для сторонніх організацій – 12,00 грн. 1 м³ з ПДВ.

с. Протопопівка:

- для потреб населення – 16,60 грн. за 1 м³ з ПДВ;
- для бюджетних організацій – 17,71 грн. 1 м³ з ПДВ;
- для сторонніх організацій – 22,14 грн. 1 м³ з ПДВ.

с-ще Південне:

- для потреб населення – 11,30 грн. за 1 м³ з ПДВ;

- для бюджетних організацій – 12,15 грн. 1 м³ з ПДВ;
- для сторонніх організацій – 12,15 грн. 1 м³ з ПДВ.

с-ще Вільшани:

- для потреб населення – 15,00 грн. за 1 м³ з ПДВ;
- для потреб населення (з колонки) – 15,00 грн. 1 м³ з ПДВ;
- для бюджетних організацій – 15,00 грн. 1 м³ з ПДВ;
- для сторонніх організацій – 17,50 грн. 1 м³ з ПДВ.

с-ще Березівське:

- для потреб населення – 13,19 грн. за 1 м³ з ПДВ.

с-ще Пересічне:

- для потреб населення – 10,55 грн. за 1 м³ з ПДВ;
- для бюджетних організацій – 10,55 грн. 1 м³ з ПДВ;
- для сторонніх організацій – 10,55 грн. 1 м³ з ПДВ.

- (28) Тарифи на послуги з централізованого водопостачання наразі є діючими.
- (29) Отже, кінцеві споживачі послуг з централізованого водопостачання не мають можливості впливу на ціну таких послуг, у тому числі під час врегулювання договірних відносин на відповідні послуги, оскільки тарифи на такі послуги затверджує відповідний орган місцевого самоврядування.
- (30) Таким чином, послуги з централізованого водопостачання надаються на платній основі, а отже, є товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище КП «Солоницівське ЖЕГ».

3.2.1.5. Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)

- (31) Учасниками ринку послуг з централізованого водопостачання є:
- надавачі (виконавці) послуг – суб'єкти господарювання, які надають послуги з централізованого водопостачання;
 - споживачі послуг - фізичні особи та юридичні особи, які отримують або мають намір отримати послуги з централізованого водопостачання.

3.3 Визначення товарних меж ринку

- (32) Відповідно до пунктів 5.1 – 5.3. Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (33) Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими, зокрема, є:
- подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання, тощо;
 - подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників, тощо;
 - наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);
 - відсутність суттєвої різниці в цінах;

взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих.

- (34) При проведенні дослідження необхідно враховувати, що взаємозамінні товари належать до групи однорідних товарів (товарних груп), які розглядаються споживачем як один і той же товар (товарна група), і які можуть бути стандартизовані або диференційовані.
- (35) Стандартизованими товарами (товарними групами) можуть розглядатися товари, які мають єдину систему показників, параметрів, що характеризують товар, і у виробництві яких використовуються єдині чи однакові технічні стандарти, технічні умови, стандарти застосування, тощо.
- (36) Послуги з централізованого водопостачання за споживчими властивостями, умовами користування, технічними характеристиками тощо не мають товарів – замінників.
- (37) Споживач може отримати послуги з централізованого водопостачання лише у суб'єкта господарювання, який здійснює діяльність з централізованого водопостачання на визначеній території, де знаходяться водопровідні мережі.
- (38) При цьому, враховуючи, що необхідною умовою отримання послуг з централізованого водопостачання є приєднання водопровідних мереж об'єктів споживачів до систем водопостачання Підприємства, споживач за звичайних умов не може легко перейти від споживання цього товару до споживання іншого.
- (39) Отже, за показниками взаємозамінності, зокрема, за: подібністю призначення, споживчими властивостями, умовами використання, подібністю технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників тощо, послуги з централізованого водопостачання, що надаються Підприємством, внаслідок технологічних особливостей їх надання не має товарів замінників.
- (40) Оскільки послуги з централізованого водопостачання є послугами, які не мають замінників, відтак у споживачів цих послуг відсутня альтернатива в їх отриманні.
- (41) Отже, за таких умов, товарними межами ринку є послуги з централізованого водопостачання.

3.4 Визначення територіальних (географічних) меж ринку

- (42) Відповідно до пункту 6.1. Методики територіальні (географічні) межі ринку визначаються шляхом установаження мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів є неможливим або недоцільним.
- (43) Характерною особливістю послуг з централізованого водопостачання є неможливість переміщення попиту географічно, оскільки необхідною умовою отримання даних послуг є наявність діючих систем централізованого водопостачання.
- (44) Особливістю послуг з централізованого водопостачання є їх отримання безпосередньо у суб'єкта господарювання, який провадить цю діяльність за місцем знаходження діючих водопостачальних мереж.
- (45) За інформацією, наданою КП «Солоницівське ЖЕГ» листом від 03.06.2025 № 230 (вх. від 03.06.2025 № 70-01/2121) рішеннями Солоницівської селищної ради Харківського району Харківської області від 01.04.2021 №94 «Про передачу майна на баланс КП «Солоницівське ЖЕГ» та від 17.06.2021 № 22 «Про внесення змін до рішення XI позачергової сесії Солоницівської селищної ради VIII скликання від 01.04.2021 року №94» на баланс Підприємства передано майно комунальних підприємств, які ліквідуються.
- (46) Отже, територіальними (географічними) межами ринку послуг з централізованого водопостачання є територія с. Протопопівка, с-ще Вільшани, с-ще Південне, с-ще Пересічне, с-ще Солоницівка, с. Сіряки Харківського району Харківської області, де розташовані діючі водопровідно-каналізаційні мережі, які знаходяться на балансі КП «Солоницівське ЖЕГ».

3.5 Проміжок часу, стосовно якого має визначатися становище суб'єктів господарювання на ринку – часові межі ринку

- (47) Відповідно до пункту 1.3. Методики, часові межі ринку - час стабільності ринку, тобто період, протягом якого структура ринку, співвідношення попиту та пропозиції на ньому істотно не змінюються.
- (48) Відповідно до пункту 7.1. Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило, рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару зі сталою структурою.
- (49) Протягом 2023-2024 року та січня-жовтня 2025 року КП «Солоницівське ЖЕГ» укладало договори про надання послуг з централізованого водопостачання, які є наразі діючими, зважаючи на їх щорічну пролонгацію в передбаченому даними договорами порядку (окрім випадків розірвання договору або випадків зміни його умов).
- (50) Протягом 2023-2024 років, січня - жовтня 2025 року КП «Солоницівське ЖЕГ» є єдиним суб'єктом господарювання, яке надає послуги з централізованого водопостачання.
- (51) Протягом 2023-2024 років, січня - жовтня 2025 року склад продавців (виконавців) послуг з централізованого водопостачання не змінювався, тобто структура даного ринку є сталою.
- (52) Отже, часовими межами ринку послуг з централізованого водопостачання визначено період 2023-2024 років та січень - жовтень 2025 року, протягом якого незмінними залишались структура ринку, співвідношення попиту та пропозиції на ньому.

3.6 Визначення потенційних конкурентів

- (53) Відповідно до пункту 9.1. Методики, потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання, які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості; які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.
- (54) Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії», природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).
- (55) Відповідно до частини другої статті 6 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», виконавцями комунальних послуг, зокрема, послуг з централізованого водопостачання є суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водопостачання.
- (56) Отже, внаслідок технологічних особливостей послуг з централізованого водопостачання, а також враховуючи те, що зазначений ринок є в стані природної монополії, конкуренція на них відсутня.

3.7 Визначення бар'єрів для вступу на ринок

- (57) У пункті 1.3 Методики визначено, що бар'єри вступу на ринок – обставини, які перешкоджають новим суб'єктам господарювання почати конкурувати на рівних із суб'єктами господарювання, що вже діють на певному товарному ринку.
- (58) Відповідно до пункту 9.2. Методики бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку

товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).

- (59) Ринок послуг з централізованого водопостачання характеризується наявністю технічних і адміністративних бар'єрів з огляду на наступне.
- (60) Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат на виробництво на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).
- (61) Згідно зі статтею 5 Закону України «Про природні монополії» відповідно до цього Закону регулюється діяльність суб'єктів природних монополій у сферах, зокрема, централізованого водопостачання.
- (62) Отже, ринок послуг з централізованого водопостачання перебуває у стані природної монополії, а КП «Солоницівське ЖЕГ» є суб'єктом природних монополій. При цьому, ведення господарської діяльності із надання таких послуг потребує отримання ліцензії.
- (63) Окрім цього, основним бар'єром вступу на ринок послуг з централізованого водопостачання є обмеження, пов'язане з необхідністю мати в наявності технічні засоби, включаючи мережі, споруди, устаткування (пристрої) для централізованого водопостачання, що пов'язані єдиним технологічним процесом.

3.8 Загальні висновки щодо визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єкта господарювання

- (64) Відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо, зокрема на цьому ринку у нього не було жодного конкурента.
- (65) Частиною першою статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо:
 - а) на цьому ринку у нього не має жодного конкурента;
 - б) не зазнає значної конкуренції внаслідок обмеженості можливостей доступу інших суб'єктів господарювання щодо закупівлі сировини, матеріалів та збуту товарів, наявності бар'єрів для доступу на ринок інших суб'єктів господарювання, наявності пільг чи інших обставин.
- (66) Суб'єкти господарювання не зазнають значної конкуренції, якщо завдяки своїй ринковій владі мають здатність не допускати, усувати чи обмежувати конкуренцію, зокрема обмежувати конкурентоспроможність інших суб'єктів господарювання, або ущемлювати інтереси інших суб'єктів господарювання чи споживачів (пункт 10.3 Методики).
- (67) Так, з урахуванням пункту 10.3 Методики, здатність КП «Солоницівське ЖЕГ», яке є єдиним виконавцем послуг з централізованого водопостачання у визначених територіальних межах, встановлювати свої умови при продажу товару, є ознакою ринкової влади.
- (68) Таким чином, КП «Солоницівське ЖЕГ» протягом 2023-2024 років та січня - жовтня 2025 року має ознаки суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуги з централізованого водопостачання в межах населених пунктів с. Протопопівка, с-ще Вільшани, с-ще Південне, с-ще Пересічне, с-ще Солоницівка, с. Сіряки

Харківського району Харківської області, де розташовані системи централізованого водопостачання, які знаходяться на балансі КП «Солоницівське ЖЕГ».

4. НОРМАТИВНО - ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- (69) Відносини, що виникають у процесі надання та споживання житлово-комунальних послуг, регулюються Законом України «Про житлово-комунальні послуги».
- (70) Відповідно до пунктів 2, 5, 6, 13 частини першої статті 1 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:
- виконавець комунальної послуги – суб'єкт господарювання, що надає комунальну послугу споживачу відповідно до умов договору;
 - житлово-комунальні послуги – результат господарської діяльності, спрямованої на забезпечення умов проживання та/або перебування осіб у житлових і нежитлових приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил, що здійснюється на підставі відповідних договорів про надання житлово-комунальних послуг;
 - індивідуальний споживач - фізична або юридична особа, яка є власником (співвласником) нерухомого майна, або за згодою власника інша особа, яка користується об'єктом нерухомого майна і отримує житлово-комунальну послугу для власних потреб та з якою або від імені якої укладено відповідний договір про надання житлово-комунальної послуги;
 - споживач житлово-комунальних послуг – індивідуальний або колективний споживач.
- (71) Згідно з частинами першою та третьою статті 2 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» предметом регулювання цього Закону є відносини, що виникають у процесі надання споживачам послуг, зокрема з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення. Норми цього Закону застосовуються з урахуванням особливостей, встановлених законами, що регулюють відносини у сферах, зокрема централізованого водовідведення.
- (72) У відповідності до частини першої статті 12 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» надання житлово-комунальних послуг здійснюється виключно на договірних засадах.
- (73) Частиною другою статті 12 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» визначено, що договори про надання житлово-комунальних послуг укладаються відповідно до типових або примірних договорів, затверджених Кабінетом Міністрів України або іншими уповноваженими законом державними органами відповідно до закону. Договори про надання комунальних послуг можуть затверджуватися окремо для різних моделей організації договірних відносин (індивідуальний договір, індивідуальний договір з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем, колективний договір) та для різних категорій споживачів (індивідуальний споживач (співвласник багатоквартирного будинку, власник будівлі, у тому числі власник індивідуального садибного житлового будинку), колективний споживач).
- (74) Відповідно до пунктів 1-8 частини третьої статті 12 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» істотними умовами договору про надання житлово-комунальної послуги є:
- перелік послуг;
 - вимоги до якості послуг;
 - права і обов'язки сторін;
 - відповідальність сторін за порушення договору;
 - ціна послуги;
 - порядок оплати послуги;

- порядок і умови внесення змін до договору, в тому числі щодо ціни послуги;
- строк дії договору, порядок і умови продовження його дії та розірвання.

- (75) Крім того, відповідно до частини другої статті 13 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» виконавець комунальної послуги, який займає монополічне становище на ринку, за наявності у нього технічних можливостей надання комунальної послуги не вправі відмовити в укладенні відповідного договору споживачеві чи іншій особі, яка відповідно до договору або закону укладає такий договір в інтересах споживача, якщо інше не передбачено законом.
- (76) Статтями 7, 8 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» визначені права і обов'язки споживачів, у тому числі індивідуальних, та відповідно виконавців комунальних послуг.
- (77) Так, відповідно до пункту 1 частини другої статті 7 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» індивідуальний споживач зобов'язаний укласти договори про надання житлово-комунальних послуг у порядку і випадках, визначених законом. Відповідно до пункту 2 частини другої статті 8 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» виконавець комунальної послуги зобов'язаний готувати та укласти із споживачем договори про надання комунальних послуг з визначенням відповідальності за дотримання умов їх виконання згідно з типовим договором.
- (78) Частиною четвертою статті 23 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» передбачено, що послуга з централізованого водопостачання надається згідно з умовами договору, що укладається з урахуванням особливостей, визначених цим Законом, та вимогами правил надання послуг з централізованого водопостачання, що затверджуються Кабінетом Міністрів України, якщо інше не передбачено законом.
- (79) Відносини між суб'єктом господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення (далі - виконавець), та індивідуальним і колективним споживачем (далі - споживач), який отримує або має намір отримувати послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, а також визначеною власником (співвласниками) особою, що здійснює розподіл обсягів послуг, визначені Правилами надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (далі - Правила), затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 (далі – Постанова КМУ № 690). Цією ж постановою були затверджені:
- типовий договір з індивідуальним споживачем про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем);
 - типовий договір з індивідуальним споживачем про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (без обслуговування внутрішньобудинкових систем);
 - типовий договір з індивідуальним споживачем у будівлі, приміщення якої є самостійними об'єктами нерухомого майна, про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення;
 - типовий договір з колективним споживачем про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення;
 - типовий колективний договір про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (80) Відповідно до пункту 6 Правил (у редакції Постанови КМУ № 690) надання послуг здійснюється виключно на договірних засадах. Послуги надаються споживачеві згідно з умовами договору, що укладається відповідно до типових договорів про надання комунальних послуг з урахуванням вимог Закону України «Про житлово-комунальні

послуги».

- (81) Постановою Кабінету Міністрів України від 02.02.2022 № 85 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690» (далі – Постанова КМУ № 85) затверджені нові Правила, а також:
- типовий індивідуальний договір про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем;
 - типовий індивідуальний договір про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (без обслуговування внутрішньобудинкових мереж);
 - типовий договір з власником (користувачем) будівлі (приміщення у будівлі) про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення;
 - типовий договір з колективним споживачем про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення;
 - типовий колективний договір про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (82) Згідно з пунктом 1 Правил (в редакції Постанови КМУ № 85) ці правила регулюють відносини між суб'єктом господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення (далі - виконавець), та індивідуальним і колективним споживачем, який отримує або має намір отримувати послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, а також визначеною власником (співвласниками) особою, що здійснює розподіл обсягів послуг.
- (83) Відповідно до пункту 5 Правил (в редакції Постанови КМУ № 85) послуги надаються споживачу згідно з умовами типового договору про надання послуг, що укладається з урахуванням особливостей, визначених Законом України «Про житлово-комунальні послуги», та вимогами цих Правил.
- (84) Згідно з пунктом 14 Правил (в редакції Постанови КМУ № 85) надання послуг здійснюється виключно на договірних засадах.
- (85) Послуги надаються споживачеві згідно з умовами договору, що укладається відповідно до типових договорів про надання послуги відповідно до статей 13 і 14 Закону України «Про житлово-комунальні послуги».
- (86) З пропозицією про укладення договору про надання комунальних послуг або про внесення змін до нього (крім індивідуальних договорів, укладених відповідно до частини п'ятої статті 13 Закону України «Про житлово-комунальні послуги») може звернутися будь-яка сторона, надавши письмово другій стороні проект відповідного договору (змін до нього), складений згідно з типовим договором.
- (87) Індивідуальний договір вважається укладеним із споживачем, якщо протягом 30 днів з дня опублікування тексту договору на офіційному веб-сайті органу місцевого самоврядування та/або на веб-сайті виконавця послуги співвласники багатоквартирного будинку не прийняли рішення про вибір моделі договірних відносин та не уклали відповідний договір з виконавцем.
- (88) Індивідуальний договір з власником індивідуальних (садибних) житлових будинків вважається укладеним, якщо протягом 30 днів з дня опублікування тексту договору на офіційному веб-сайті органу місцевого самоврядування та/або на веб-сайті виконавця послуг такий власник не вчинив дій щодо відключення (відмови) від комунальної послуги (фактичне виконання робіт із відключення будинку).
- (89) Фактом приєднання споживача до умов індивідуального договору (акцептування договору) є вчинення споживачем будь-яких дій, які свідчать про його бажання укласти договір, зокрема

надання виконавцю підписаної заяви-приєднання, сплата рахунка за надані послуги, факт отримання послуг або надсилання через Єдину платформу електронного повідомлення про прийняття пропозиції укласти електронний договір (акцепт), наданої відповідно до вимог статей 10 та 11 Закону України «Про електронну комерцію» (за наявності електронних кабінетів у споживача та виконавця).

- (90) Відповідно до підпункту 5 пункту 50 Правил виконавець зобов'язаний готувати, укладати та переукладати із споживачем договір відповідно до обраної співвласниками моделі договірних відносин.
- (91) З огляду на зазначене, згідно з положеннями діючого законодавства надання житлово-комунальних послуг, зокрема, послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, здійснюється виключно на договірних засадах. Окрім цього, договори про надання житлово-комунальних послуг, у тому числі послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, повинні відповідати типовим договорам, форма яких затверджена Кабінетом Міністрів України. При цьому саме на виконавця послуг законодавець покладає обов'язок забезпечення підготовки та укладення із споживачем відповідних договорів за законодавчо встановленою формою з визначенням відповідальності за дотримання умов їх виконання.

5. ВИКЛАД ОБСТАВИН

- (92) За інформацією КП «Солоницівське ЖЕГ», наданою листом від 12.12.2024 № 326 (вх. від 12.12.2024 № 70-01/3288), загальна кількість споживачів Послуги, яка надається Підприємством, станом на 01.12.2024 складає:

Населення: водопостачання 2396 осіб;

Бюджетні установи: водопостачання 1 установа (Солоницівська селищна рада).

- (93) Крім того, листом від 12.12.2024 № 326 (вх. від 12.12.2024 № 70-01/3288) КП «Солоницівське ЖЕГ» надало Відділенню копії Договорів про надання послуг з централізованого водопостачання, укладених у 2023-2024 роках зі споживачами про надання відповідної послуги, які є діючими.
- (94) Відділенням досліджені умови наступних діючих Договорів про надання послуги з централізованого водопостачання, укладених КП «Солоницівське ЖЕГ», за якими споживачам надавалась послуга з централізованого водопостачання:
- з побутовими споживачами: від 19.02.2024 № 650144, укладений з *(інформація, доступ до якої обмежений)*; від 06.08.2024 № 355574, укладений з *(інформація, доступ до якої обмежений)*; від 23.07.2024 № 663850268, укладений з *(інформація, доступ до якої обмежений)*; від 01.10.2023 № 550249, укладений з *(інформація, доступ до якої обмежений)*; від 01.08.2023 № 650432, укладений з *(інформація, доступ до якої обмежений)*;
 - з бюджетною установою від 23.07.2024 № 1 ПВ-24/607, укладений з Солоницівською селищною радою;
 - з фізичними особами: від 01.08.2023 № 6 ПВ-23/6, укладений з *(інформація, доступ до якої обмежений)*, від 27.04.2023 № 1 ПВ-23/1, укладений з *(інформація, доступ до якої обмежений)*, від 12.07.2023 № 5 ПВ-23/5, укладений з *(інформація, доступ до якої обмежений)*; від 01.09.2023 № 9 ПВ-23/9, укладений з *(інформація, доступ до якої обмежений)*.
- (95) Аналізом договорів про надання послуг з централізованого водопостачання, укладених з побутовими споживачами, встановлено, що вони мають однаковий зміст, а також те, що його положення не відповідають чинній редакції Типового індивідуального договору про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затвердженого Постановою КМУ № 690 (в редакції Постанови КМУ № 85) (далі – Типовий договір).

- (96) Так, до прикладу, за результатом аналізу договору «Про надання послуг з централізованого водопостачання» від 06.08.2024 № 355574, укладеного з *(інформація, доступ до якої обмежений)*, встановлено наступне:

Умови Типового договору Договір з власником (користувачем) будівлі (приміщення у будівлі) про надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення	Умови договору в редакції, укладеної Підприємством з побутовими споживачами	Наслідки невідповідності умовам Типового договору
Розділ «Порядок надання та вимоги до якості послуг» п. 8. У разі виникнення аварії на зовнішніх інженерних мережах постачання послуг виконавець проводить аварійно-відновні роботи у строк не більше семи діб з моменту виявлення ним факту аварії або повідомлення споживачем виконавцю про аварію.	Не передбачений	Відсутність у договорах визначеного строку проведення виконавцем аварійно – відновлювальних робіт може призвести до затягування виконавцем на власний розсуд встановлених законодавством строків, в які споживачі може бути позбавлені можливості вчасного отримання послуги, що може призвести до ущемлення їх інтересів.
Розділ «Облік послуги»	Не передбачений	Відсутність зазначено розділу може призводити до ущемлення інтересів споживачів, адже може створювати умови щодо некоректного визначення обсягів спожитої послуги, неправомірних нарахувань за спожиті послуги, здійснення перерахунків у неповному обсязі, що в свою чергу може приводити до понесення споживачами додаткових фінансових витрат
Розділ «Ціна та порядок оплати послуги, порядок та умови внесення змін до договору» п. 20. У разі прийняття уповноваженим органом рішення про зміну цін/тарифів на послугу з централізованого водопостачання та/або на послугу з централізованого водовідведення виконавець <u>у строк, що не перевищує 15 днів</u> з дати введення її у дію, повідомляє про	Не передбачено	Відсутність у договорах положень щодо строку та способу повідомлення виконавцем послуги споживачів про зміну тарифів на послугу, а також відсутність положень щодо строків введення в дію нового тарифу, позбавляє споживачів права у встановлений законодавством строк та спосіб бути поінформованими про зміну тарифу, строку введення в дію нового тарифу

це споживачу з посиланням на рішення відповідного органу. У разі зміни зазначених тарифів протягом строку дії цього договору <u>новий розмір тарифів застосовується з моменту його введення в дію без внесення сторонами додаткових змін до цього договору. Виконавець зобов'язаний забезпечити їх оприлюднення на офіційному веб-сайті.</u>		та може призвести до ущемлення їх інтересів у вигляді нарахування завищеної плати за спожиту послугу.
п. 22. Виконавець формує та надає споживачу рахунок на оплату спожитих послуг не пізніше ніж за десять днів до граничного строку внесення плати за спожиту послугу. Рахунок надається на паперовому носії. На вимогу або за згодою споживача рахунок може надаватися в електронній формі, зокрема за допомогою доступу до електронних систем обліку розрахунків споживачів.	Не передбачено	Відсутність у договорі законодавчо встановленого строку для надання виконавцем послуг споживачу рахунку на оплату спожитих послуг, а також способу його надання споживачу, може призвести до ущемлення його інтересів у вигляді обмеження прав споживача на вчасне отримання у визначений спосіб інформації про суми нарахувань та/або заборгованості за спожиті послуги.
п.26. Плата за послугу не нараховується за час перерв, визначених частиною першою статті 16 Закону України «Про житлово-комунальні послуги».	Не передбачено	Відсутність у договорах такої умови Типового договору може призвести до ущемлення інтересів споживача в частині неправомірного нарахування додаткової плати за спожиту послугу, без врахування часу законодавчо визначених перерв.
Розділ «Права і обов'язки сторін» п. 27 Споживач має право на: 2) без додаткової оплати одержувати від виконавця інформацію про ціни/тарифи, загальну вартість місячного платежу, структуру цін/тарифів, порядок оплати, норми споживання та порядок надання послуг, а також про їх споживчі властивості	Розділ «Права та обов'язки сторін» п.4.1. Споживач має право на: пп. 4.1.2 – отримання у разі звернення до Виконавця у встановленому порядку інформації про перелік послуг, їх вартість, загальну суму місячного платежу, структуру тарифів, нормативів (норм) споживання, режиму надання послуг, їх споживчої властивості.	Виклад пп 4.1.2 п 4.1 у договорах у такій редакції, саме незазначення, що така інформація надається без додаткової плати, може призвести до стягнення Підприємством плати за надання такої інформації, і як наслідок може призвести до понесення споживачами додаткових фінансових витрат.

3) на відшкодування збитків, завданих його майну, шкоди, заподіяної його життю або здоров'ю внаслідок неналежного надання або ненадання послуг та незаконного проникнення в належне йому житло (інший об'єкт нерухомого майна) виконавця або його представників; 6) отримувати від виконавця штраф у розмірі, визначеному договором, за перевищення нормативних строків проведення аварійно-відновних робіт; 8) скласти та підписувати акти-претензії у зв'язку з порушенням порядку надання послуг, зміною їх споживчих властивостей та перевищенням строків проведення аварійно-відновних робіт 12) звертатися до суду у разі порушення виконавцем умов цього договору.	Не передбачено Не передбачено Не передбачено Не передбачено	Невключивши до договору такі норми, Підприємство звузило законодавчо встановлені права споживача, що в свою чергу може призвести до недоотримання або позбавлення споживача можливості отримання коштів від виконавця послуг, а саме відшкодування нанесених споживачу збитків, сплати йому штрафів за перевищення встановлених строків проведення аварійно-відновних робіт, позбавлення його права на здійснення перерахунків плати за послуги, що може призвести до необґрунтованих фінансових витрат споживача, а за умови надання не в повному обсязі або зниження їх якості споживачу може призвести до необґрунтованих нарахувань за Послуги. Отже, відсутність у договорах таких пунктів може призвести до ущемлення інтересів споживачів Послуг.
Розділ «Права і обов'язки сторін» п. 30 Виконавець зобов'язаний: 2) вживати заходів до забезпечення питною водою у разі порушення функціонування систем централізованого водопостачання та водовідведення (аварійні ситуації); 4) відшкодовувати збитки, завдані споживачу внаслідок порушення вимог законодавства у сфері питної води, питного водопостачання та централізованого водовідведення, що сталося з його вини; 5) забезпечувати своєчасність	Не передбачено Не передбачено Не передбачено	Звуження Підприємством своїх законодавчо встановлених обов'язків, як виконавця Послуг, може призвести до ущемлення інтересів споживача, в тому числі, у вигляді неотримання послуг або їх отримання не в повному обсязі або неналежної якості, недоотримання або позбавлення споживача можливості отримання коштів від виконавця послуг, а саме

надання, безперервність і відповідну якість послуг згідно із законодавством та умовами договору, зокрема шляхом створення системи управління якістю відповідно до національних або міжнародних стандартів; 7) у міжопалювальний період проводити підготовку об'єктів житлово-комунального господарства до експлуатації в осінньо-зимовий період; 10) виплачувати споживачу штраф за перевищення встановлених строків проведення аварійно-відновних робіт на об'єктах, що забезпечують надання послуг та перебувають у його власності (користуванні), у розмірі, визначеному цим договором; 14) відшкодовувати збитки, завдані майну, шкоду, заподіяну життю або здоров'ю споживача внаслідок неналежного надання або ненадання послуги та незаконного проникнення в належну йому будівлю (приміщення у будівлі); 16) прибути на виклик споживача для перевірки якості надання послуги у строк не пізніше ніж протягом однієї доби з моменту отримання відповідного повідомлення споживача; 17) самостійно протягом місяця, що настає за розрахунковим періодом, здійснювати перерахунок вартості послуг за весь період їх ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості відповідно до порядку, визначеного Кабінетом Міністрів України, а також сплачувати споживачеві неустойку (штраф) у розмірі 0,01 відсотка середньодобової вартості споживання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, визначеної за	Не передбачено Не передбачено Не передбачено Не передбачено Не передбачено	відшкодування нанесених споживачу збитків, сплати йому штрафів за перевищення встановлених строків проведення аварійно-відновних робіт, позбавлення його права на здійснення перерахунків плати за послуги у відповідності до законодавчо встановленого механізму їх здійснення, що може призвести до необґрунтованих фінансових витрат споживача.
--	---	---

попередні 12 місяців (якщо попередніх місяців нараховується менш як 12 - за фактичний час споживання послуг), за кожен день ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості (за виключенням нормативних строків проведення аварійно-відновних робіт або періоду, протягом якого відбувалися ліквідація або усунення виявлених неполадок, пов'язаних з отриманням послуг, що виникли з вини споживача).		
Розділ «Відповідальність сторін за порушення договору». п. 32. У разі несвоєчасного здійснення платежів споживач зобов'язаний сплатити пеню в розмірі _____ гривень, але не більше 0,01 відсотка суми боргу за кожний день прострочення. Загальний розмір сплаченої пені не може перевищувати 100 відсотків загальної суми боргу. Нарахування пені починається з першого робочого дня, що настає за останнім днем граничного строку внесення плати за послугу. Для споживача, що є власником індивідуального (садибного) житлового будинку, пеня не нараховується за умови наявності заборгованості держави за надані населенню пільги та житлові субсидії та/або наявності у споживача заборгованості з оплати праці, підтвердженої належним чином. п. 33 У разі ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості виконавець зобов'язаний самостійно протягом місяця, що настає за розрахунковим періодом, здійснити перерахунок	Розділ «Відповідальність сторін»: п. 5.1. Виконавець та Споживач несуть відповідальність згідно із законодавством України та цим Договором Не передбачено Не передбачено	Виклад пп 5.1 у договорах у такій редакції, саме незазначення у договорі законодавчо встановленого часу, з якого починається здійснення нарахування пені та її граничного розміру, може призвести ущемлення інтересів споживача у вигляді неправомірного нарахування пені та відповідно до його додаткових фінансових витрат. Звуження Підприємством своєї відповідальності, як виконавця Послуги, може призвести до ущемлення інтересів споживача, в тому числі, позбавлення споживача можливості отримання коштів від виконавця послуг, а саме позбавлення його права на здійснення перерахунків плати за послуги у відповідності до законодавчо встановленого механізму їх здійснення, що може призвести до необґрунтованих фінансових витрат споживача.

вартості послуг за весь період їх ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості відповідно до порядку, визначеного Кабінетом Міністрів України, а також сплатити споживачу неустойку (штраф) у розмірі 0,01 відсотка вартості середньодобового споживання послуги, визначеної за попередні 12 місяців (якщо попередніх місяців нараховується менш як 12 - за фактичний час споживання послуги, але не менше 15 днів), за кожен день ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості (крім нормативних строків проведення аварійно-відновних робіт або періоду, протягом якого відбувалися ліквідація або усунення виявлених неполадок, пов'язаних з отриманням послуг, що виникли з вини споживача).		
---	--	--

- (97) Крім того, Відділенням встановлено, що договори про надання послуги з централізованого водопостачання, укладені КП «Солоницівське ЖЕГ» у період 2023 року з фізичними/юридичними особами, які є діючими у 2025 році, також не відповідають Типовим договорам, затвердженим в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» (зі змінами).
- (98) Так, до прикладу, за результатом аналізу договору «Договір про надання послуг з централізованого водопостачання» від 01.09.2023 № 9 ПВ-23/9, укладеного з фізичною особою-підприємцем (*інформація, доступ до якої обмежений*), встановлено наступне:

Умови Типового договору	Умови договору в редакції, укладеної Підприємством з фізичними особами	Наслідки невідповідності умовам Типового договору
Договір з власником (користувачем) будівлі (приміщення у будівлі) про надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення		
Розділ «Порядок надання та вимоги до якості послуг» п. 8. У разі виникнення аварії на зовнішніх інженерних мережах постачання послуг виконавець проводить аварійно-відновні роботи у строк не більше семи діб з моменту виявлення ним факту аварії або повідомлення споживачем виконавцю про аварію.	Не передбачений	Відсутність у договорах визначеного строку проведення виконавцем аварійно – відновлювальних робіт може призвести до затягування виконавцем на власний розсуд встановлених законодавством строків, в які споживачі може бути позбавлені можливості вчасного отримання послуги,

		що може призвести до ущемлення їх інтересів.
п.14. Початок періоду відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його втратою визначається з дня, наступного за днем останнього дистанційного отримання показань, або з дня, наступного за днем останнього зняття його показань (в інших випадках). Кінцем періоду відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його втратою є дата прийняття на абонентський облік вузла комерційного обліку, встановленого на заміну втраченого. п. 15. На час відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його ремонтом, перевіркою засобу вимірювальної техніки, який є складовою частиною вузла обліку, комерційний облік ведеться розрахунково відповідно до Методики розподілу. Початок періоду відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його ремонтом, перевіркою засобу вимірювальної техніки, який є складовою частиною вузла обліку, визначається з дати, наступної за днем розпломбування вузла комерційного обліку. Кінцем періоду відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його ремонтом, перевіркою засобу вимірювальної техніки, який є складовою частиною вузла обліку, є день прийняття на абонентський облік.	Не передбачено Не передбачено	Відсутність у договорі законодавчо встановлених періодів відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його втратою, ремонтом, перевіркою, а також відсутність у договорі механізму комерційного обліку спожитих послуг на час відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його ремонтом, перевіркою, встановленого положеннями Методики розподілу між споживачами обсягів спожитих у будівлі комунальних послуг, затвердженої наказом Мінрегіону від 22.11. 2018 № 315, яка безпосередньо визначає порядок розподілу між споживачами спожитих у будівлі/будинку послуг з централізованого водопостачання, обсяг споживання яких визначений за допомогою вузла (вузлів) комерційного обліку або розрахунково у разі його (їх) відсутності, тимчасового виходу з ладу або втрати, та послуги з централізованого водовідведення, обсяг споживання якої визначається відповідно до обсягу споживання інших комунальних послуг, може призвести до ущемлення інтересів споживача у вигляді необґрунтованого нарахування плати за послуги та, як наслідок, до його додаткових фінансових витрат.
Розділ «Права і обов'язки сторін» п. 27 Споживач має право на: 3) на відшкодування збитків, завданих його майну, шкоди,		

заподіяної його життя або здоров'ю внаслідок неналежного надання або ненадання послуг та незаконного проникнення в належне йому житло (інший об'єкт нерухомого майна) виконавця або його представників; 6) отримувати від виконавця штраф у розмірі, визначеному договором, за перевищення нормативних строків проведення аварійно-відновних робіт; 12) звертатися до суду у разі порушення виконавцем умов цього договору.	Не передбачено Не передбачено Не передбачено	Невключивши до договору такі норми, Підприємство звузило законодавчо встановлені права споживача, що в свою чергу може призвести до недоотримання або позбавлення споживача можливості отримання коштів від виконавця послуг, а саме відшкодування нанесених споживачу збитків, сплати йому штрафів за перевищення встановлених строків проведення аварійно-відновних робіт, позбавлення його права на здійснення перерахунків плати за послуги, що може призвести до необґрунтованих фінансових витрат споживача, а за умови надання не в повному обсязі або зниження їх якості споживачу може призвести до необґрунтованих нарахувань за Послуги. Отже, відсутність у договорах таких пунктів може призвести до ущемлення інтересів споживачів Послуг.
п. 30 Виконавець зобов'язаний: 5) забезпечувати своєчасність надання, безперервність і відповідну якість послуг згідно із законодавством та умовами договору, зокрема шляхом створення системи управління якістю відповідно до національних або міжнародних стандартів; 7) у міжопалювальний період проводити підготовку об'єктів житлово-комунального господарства до експлуатації в осінньо-зимовий період; 10) виплачувати споживачу штраф за перевищення встановлених строків проведення аварійно-відновних робіт на об'єктах, що забезпечують надання послуг та перебувають у його власності (користуванні), у розмірі, визначеному цим договором;	Не передбачено Не передбачено Не передбачено	Звуження Підприємством своїх законодавчо встановлених обов'язків, як виконавця Послуг, може призвести до ущемлення інтересів споживача, в тому числі, у вигляді неотримання послуг або їх отримання не в повному обсязі або неналежної якості, недоотримання або позбавлення споживача можливості отримання коштів від виконавця послуг, а саме відшкодування нанесених споживачу збитків, сплати йому штрафів за перевищення встановлених строків проведення аварійно-відновних робіт, позбавлення його права на здійснення перерахунків плати за послуги у відповідності до

14) відшкодувати збитки, завдані майну, шкоду, заподіяну життю або здоров'ю споживача внаслідок неналежного надання або ненадання послуги та незаконного проникнення в належну йому будівлю (приміщення у будівлі); 16) прибути на виклик споживача для перевірки якості надання послуги у строк не пізніше ніж протягом однієї доби з моменту отримання відповідного повідомлення споживача; 17) самостійно протягом місяця, що настає за розрахунковим періодом, здійснювати перерахунок вартості послуг за весь період їх ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості відповідно до порядку, визначеного Кабінетом Міністрів України, а також сплачувати споживачеві неустойку (штраф) у розмірі 0,01 відсотка середньодобової вартості споживання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, визначеної за попередні 12 місяців (якщо попередніх місяців нараховується менш як 12 - за фактичний час споживання послуг), за кожен день ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості (за виключенням нормативних строків проведення аварійно-відновних робіт або періоду, протягом якого відбувалися ліквідація або усунення виявлених неполадок, пов'язаних з отриманням послуг, що виникли з вини споживача).	Не передбачено Не передбачено Не передбачено	законодавчо встановленого механізму їх здійснення, що може призвести до необґрунтованих фінансових витрат споживача.
Розділ «Відповідальність сторін за порушення договору».	Розділ «Відповідальність сторін»: п. 5.1. Виконавець та	Виклавши п 5.1 у договорах у такій редакції, саме незазначення у договорі

п. 32. У разі несвоєчасного здійснення платежів споживач зобов'язаний сплатити пеню в розмірі _____ гривень, але не більше 0,01 відсотка суми боргу за кожний день прострочення. Загальний розмір сплаченої пені не може перевищувати 100 відсотків загальної суми боргу. Нарахування пені починається з першого робочого дня, що настає за останнім днем граничного строку внесення плати за послугу. Для споживача, що є власником індивідуального (садибного) житлового будинку, пеня не нараховується за умови наявності заборгованості держави за надані населенню пільги та житлові субсидії та/або наявності у споживача заборгованості з оплати праці, підтвердженої належним чином. п. 33 У разі ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості виконавець зобов'язаний самостійно протягом місяця, що настає за розрахунковим періодом, здійснити перерахунок вартості послуг за весь період їх ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості відповідно до порядку, визначеного Кабінетом Міністрів України, а також сплатити споживачу неустойку (штраф) у розмірі 0,01 відсотка вартості середньодобового споживання послуги, визначеної за попередні 12 місяців (якщо попередніх місяців нараховується менш як 12 - за фактичний час споживання послуги, але не менше 15 днів), за кожен день ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості (крім нормативних строків проведення аварійно-відновних робіт або періоду, протягом	Споживач несуть відповідальність згідно із законодавством України та цим Договором Не передбачено	законодавчо встановленого часу, з якого починається здійснення нарахування пені та її граничного розміру, може призвести ущемлення інтересів споживача у вигляді неправомірного нарахування пені та відповідно до його додаткових фінансових витрат. Звуження Підприємством своєї відповідальності, як виконавця Послуги, може призвести до ущемлення інтересів споживача, в тому числі, позбавлення споживача можливості отримання коштів від виконавця послуг, а саме позбавлення його права на здійснення перерахунків плати за послуги у відповідності до законодавчо встановленого механізму їх здійснення, що може призвести до необґрунтованих фінансових витрат споживача.
---	---	--

якого відбувалися ліквідація або усунення виявлених неполадок, пов'язаних з отриманням послуг, що виникли з вини споживача).		
--	--	--

- (99) Аналогічні умови викладені і в інших діючих договорах, КП «Солоницівське ЖЕГ» з фізичними/юридичними особами щодо надання послуги з централізованого водопостачання на території і інших населених пунктів, у межах яких КП «Солоницівське ЖЕГ» надає зазначену послугу.
- (100) Таким чином, в укладених КП «Солоницівське ЖЕГ» договорах про надання послуги з централізованого водопостачання, укладених з фізичними особами (побутовими споживачами) та фізичними/юридичними особами у досліджувальний період відсутні умови передбачені Типовим договором з власником (користувачем) будівлі (приміщення у будівлі) про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення форма якого встановлена постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 (зі змінами), чим звузило коло прав споживачів, зокрема, щодо відшкодування збитків внаслідок неналежного надання або ненадання послуг, значно звужено коло обов'язків виконавця послуг та відповідальності за порушення умов цих договорів.
- (101) Зазначене одночасне звуження прав споживача та звуження обов'язків виконавця послуг може ускладнити споживачу доведення факту порушення виконавцем порядку надання послуг та може ускладнити отримання споживачем від виконавця перерахунку вартості послуг за весь період їх ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості.
- (102) З огляду на зазначене, Підприємство повинно було укласти договори зі споживачами відповідно до типових договорів, затверджених Постановою КМУ № 690 (в редакції Постанови КМУ № 85), не відступаючи від їх змісту, тобто не зменшуючи обсягів прав споживача та власної відповідальності за порушення умов цих договорів.
- (103) Дії Підприємства, які полягають в укладенні зі споживачами договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, які не відповідають умовам типових договорів, затверджених Постановою КМУ № 690 (зі змінами) можуть призвести до ущемлення прав та інтересів споживачів.

6. НЕГАТИВНІ НАСЛІДКИ ДІЙ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

- (104) Унаслідок дій КП «Солоницівське ЖЕГ», які полягають в укладенні зі споживачами договорів про надання послуг з централізованого водопостачання, які не відповідають умовам типових договорів, затверджених Постановою КМУ № 690 (зі змінами), зменшилися обсяги прав споживачів та власної відповідальності виконавця послуг за порушення умов договору, що може призвести до ущемлення прав та інтересів споживачів.
- (105) Таке зменшення прав споживача та обов'язків виконавця послуг може ускладнити споживачу доведення факту порушення виконавцем порядку надання послуг, отримання споживачем від виконавця перерахунку вартості послуг за весь період їх ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості, а також може призвести до неможливості отримання від виконавця послуги відшкодування за завдання збитки внаслідок неналежного надання або ненадання послуги.
- (106) Така поведінка КП «Солоницівське ЖЕГ» є можливою лише внаслідок відсутності вибору для споживачів інших виконавців послуг з централізованого водопостачання.
- (107) З огляду на зазначене, за відсутності конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання, а також за відсутності у споживачів альтернативи у виборі іншого надавача таких послуг, КП «Солоницівське ЖЕГ» має можливість нав'язувати споживачам умови договорів, які не відповідають вимогам чинного законодавства та можуть призвести до ущемлення їх інтересів.

7. КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

- (108) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (109) Відповідно до частини третьої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (110) Зловживання монопольним (домінуючим) становищем відповідно до пункту 2 статті 50 цього Закону визнається порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.
- (111) Враховуючи наведене, дії КП «Солоницівське ЖЕГ», які полягають в укладанні зі споживачами договорів про надання послуг з централізованого водопостачання, які не відповідають умовам типових договорів, затверджених Постановою КМУ № 690 (зі змінами), містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з централізованого водопостачання, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (112) Згідно з частиною першою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органи Антимонопольного комітету України мають право надавати рекомендації органам влади, органам місцевого самоврядування, органам адміністративно-господарського управління та контролю, суб'єктам господарювання, об'єднанням стосовно припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, усунення причин виникнення цих порушень і умов, що їм сприяють, а у разі, якщо порушення припинено, - щодо вжиття заходів для усунення наслідків цих порушень.

Враховуючи вищевикладене, керуючись статтями 7, 12¹, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (із змінами), адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України надає КОМУНАЛЬНОМУ ПІДПРИЄМСТВУ «СОЛОНІЦІВСЬКЕ ЖИТЛОВО-ЕКСПЛУАТАЦІЙНЕ ГОСПОДАРСТВО» СОЛОНІЦІВСЬОЇ СЕЛИЩНОЇ РАДИ (ідентифікаційний код юридичної особи *(інформація, доступ до якої обмежений)*) такі обов'язкові для розгляду

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

Припинити дії, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, викладені у цих рекомендаціях, зокрема шляхом:

- укладення із споживачами договорів про надання послуг з централізованого водопостачання у відповідності до вимог - Типового договору з власником (користувачем) будівлі (приміщення у будівлі) про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 (із змінами);

- інформування споживачів, з якими укладено договори про надання послуг з централізованого водопостачання, умови яких не відповідають Типовому договору з власником (користувачем) будівлі (приміщення у будівлі) про надання послуг з централізованого

водопостачання та централізованого водовідведення, про можливість переукладання та/або внесення змін у відповідності до типових договорів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 (із змінами).

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

Про результати розгляду рекомендацій КОМУНАЛЬНОМУ ПІДПРИЄМСТВУ «СОЛОНІЦІВСЬКЕ ЖИТЛОВО-ЕКСПЛУАТАЦІЙНЕ ГОСПОДАРСТВО» СОЛОНІЦІВСЬОЇ СЕЛИЩНОЇ РАДИ необхідно повідомити Східне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України в електронному вигляді на електронну адресу e-mail: khrv@amcu.gov.ua та в паперовому вигляді на адресу: майдан Свободи, 5, Держпром, 6 під'їзд, 1 поверх, місто Харків, 61022 у **3-х місячний строк з дня їх отримання** із наданням копій підтверджуючих документів.

Відповідно до частини третьої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», за умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції **не розпочинається**.

Голова колегії

Юрій ГЛАДИК